

3. REPUBLIKA A JEJÍ VÝPLATNÍ OTISKY

Před několika dny jsem se začal vyjadřovat k období krátkému v životě čs. výplatních otisků, ale k období, které je jedním z nejzajímavějších. Lámaly se ledy - jednak pod tlakem poštovní správy (nová éra), jednak pod tlakem celospolečenským (nové pořádky včetně majetkových a politických změn).

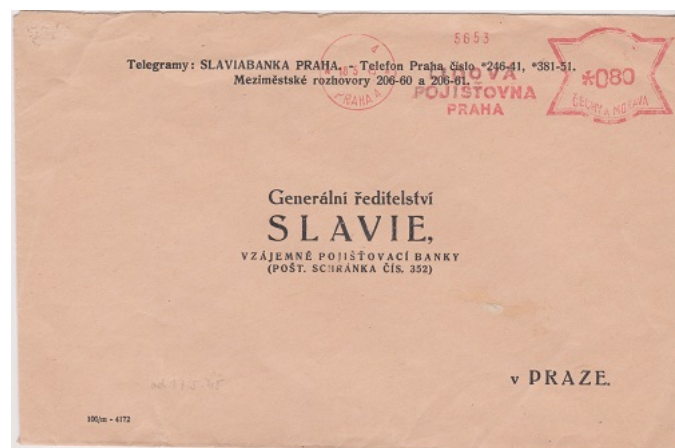
První pokračování nového seriálu je za námi, nicméně zůstal dluh. Vyjádřit se či rozvinout bod tři v charakteristice výplatních otisků těsně po osvobození v květnu 1945. Pod bodem tři jsem uvedl otisky, které byly zasaženy lidským přičiněním - buď začervněním anebo odpilováním německých názvů. vyskytly se i jiné zajímavosti. Tyto otisky patří mezi unikátní a vysoce hledané a oceňované (na stupnici R - RRR). Tyto otisky patří mezi největší zajímavosti tohoto období. Příkladů, natož systematických přehledů jsem se ve vystavovaných exponátech moc nedočkali, pokud vůbec (to ovšem nebránilo hodnotitelům udělovat takovým exponátům při absenci těchto cenných artefaktů k udělování nejvyšších ocenění).

18. 5. 1945

DENNÍ RAZÍTKO: odstranění německého názvu pošty, číslo pošty ponecháno

VÝPLATNÍ RAZÍTKO: odstranění německého názvu Böhmen und Mähren, český název neexistujícího státního celku ponecháno

RR

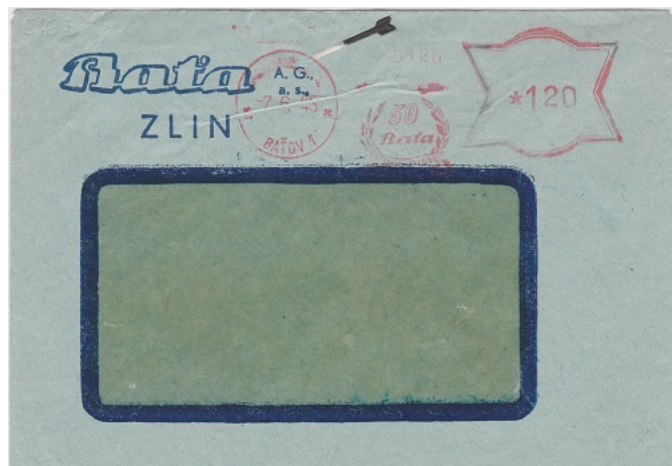
7. 6. 1945

DENNÍ RAZÍTKO: německý název pošty odstraněn (název Bat'ov 1 používán v Protektorátu)

místo názvu Otrokovice 1)

VÝPLATNÍ RAZÍTKO: razítko bez názvu státu (ojedinělost, rarita)

RR

? (1945?)

U výplatního otisku uživatele FATRA a. s. Napajedla (spodní celistvost) bylo **vyřazeno denní razítko z provozu z důvodu jeho dvojjazyčnosti. Jednalo se o částečný znárodnovací zásah.**

Pochopitelně, že může vyvstat otázka, zda k vyřazení denního razítka nedošlo v letech 1944 až 1945 za Protektorátu. Pro užití tohoto otisku po květnu 1945 mluví **firemní obálka s českým nátiskem.**

Otisk neměl tuto omezenou podobu ani v jiné době, neboť označení v dřívějších letech bylo odlišné (existovalo ještě slovo NAPAJEDLA) - viz Katalog Bouška Leiš a Katalog Bouška.

Vrchní otisk dokládá již novou podobu otisku s datem 24. 9. 1947. (pro srovnání).

RR (znárodněný otisk)

Další příklady znárodnění výplatních otisků (a jejich srovnání s definitivními otisky 3. republiky)

23. 5. 1945

VÝPLATNÍ RAZÍTKO (německý název Protektorátu): odpilování německého názvu Protektorátu - dolní celistvost).

pro srovnání: definitivní čs. výplatní otisk (horní celistvost datum 7. 9. 1945)

RR (znárodněný otisk)

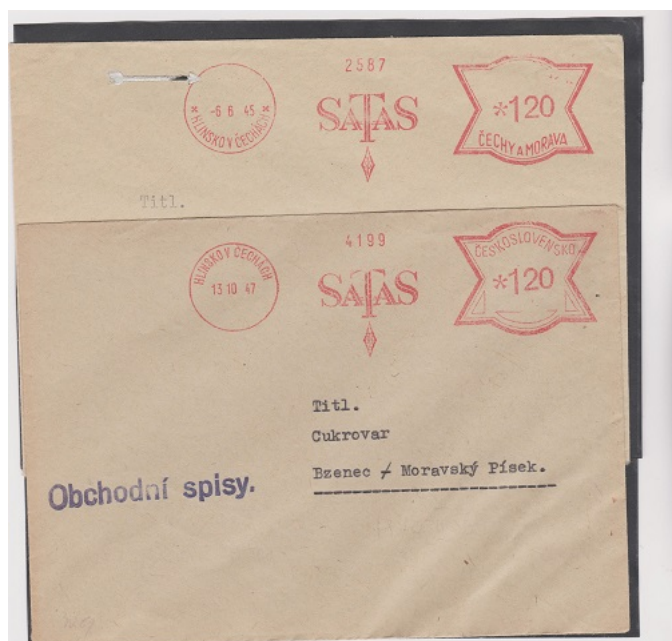

6. 6. 1945

DENNÍ A VÝPLATNÍ RAZÍTKO: znárodnění formou odpilování německých názvů a ponechání českých názvů z dob Protektorátu (horní celistvost).

Spodní celistvost s definitivním čs. výplatním otiskem s datem 13. 10. 1947

RR

19. 9. 1945

DENNÍ RAZÍTKO: znárodněné odpilováním německého názvu pošty

VÝPLATNÍ RAZÍTKO: definitivní čís. výplatní razítko

OZNAČENÍ UŽIVATELE: odstraněna část textu psaná němčinou - BÖHMISCHE AKTIEN
MÖLKEREI IN PRAG (viz Katalog Bouška str. 345, 2. díl, záznam PR 466)

RR

26. 4. 1946 + 22. 1. 1948

Výplatní otisky s provizorními (vysekanými) znárodněnými částmi se výjimečně udržely i v pozdějších letech (1946 - 1948).

Firma Jindřich Vitouš a syn Praha (horní celistvost)

vysekaný název pošty v němčině v denním razítku

RR

Firma Bratři Zikmundové (dolní celistvost)

vysekaný název v němčině v denním razítku

RRR

Zatím nejstarší dokladovaný hraniční otisk s vysekaným denním razítkem (rok 1948).

Další formou znárodňování, i když v menším měřítku než shora uvedeným odpilováním, bylo zaškrtávání německých názvů, tzv. začerveňování. Červená byla použita z důvodů barvy červeného otisku. Podobné celistvosti jsou velmi vzácné.

23. 5. 1945

Uživatel firma Křížík.

RR

ZABRANÁ ÚZEMÍ

Výplatních otisků ze strojů, které se nacházely na minulých zabraných územích, je v našich končinách žalostně málo. Buď nebyly v provozu z různých důvodů anebo byly adresovány do německé části Třetí říše, která byla v rozkladu a na naše území se podobné celistvosti vůbec nedostaly.

Jediný známý případ použití říšsko-německého výplatního otisku na našem znovu obnoveném území (výplatní razítko ve tvaru obdélníku s německým názvem státu a symbolem říšské orlice).

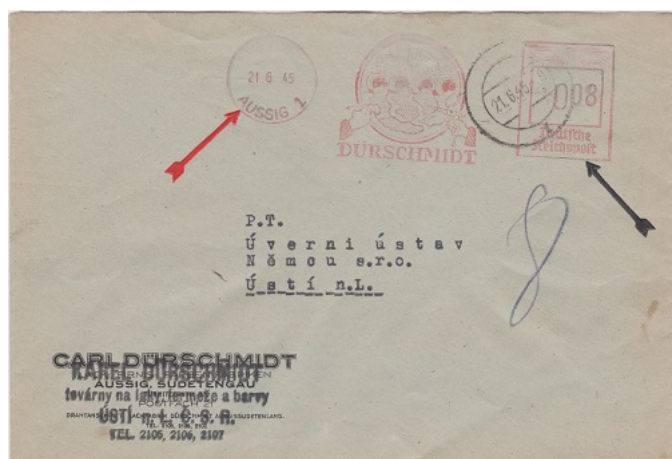
Otisk je doplněn znárodněným denním razítkem, denní razítko je s německým názvem pošty. Chybí český název, který byl vysekán po záboru a obsazení odstoupených území Německem. Tato podoba denního razítka vydržela od roku 1938 do roku 1945, a i po osvobození.

Obálka obsahuje německý název uživatele CARL Dürschmidt, ten je přeražen gumovým razítkem KAREL Dürschmidt.

Zásilka je vyplacená říšskou měnou (8 pfeniků).

21. 6. 1945

RRR

Pro srovnání doplňuji celistvostí s datem 3. 4. 1946, která má již podobu definitivního československého vzoru.

